

**UCHWAŁA NR 151/XVII/20
RADY GMINY NOWA RUDA**

z dnia 29 kwietnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Ruda na lata 2020-2023

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019 r., poz. 506 z późn. zm.) oraz art. 179 ust. 2 i art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2017 poz. 697), **Rada Gminy Nowa Ruda uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjmuje do realizacji Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Ruda na lata 2020 -2023, stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójt Gminy Nowa Ruda.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady

Bożena Solek-Muzyka

Załącznik do uchwały Nr 151/XVII/20

Rady Gminy Nowa Ruda

z dnia 29 kwietnia 2020 r.

***PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE
NOWA RUDA
na lata 2020-2023***

Spis treści

Wstęp	s.3
Podstawy prawne opracowania programu	s.5
1. Wspieranie rodziny na poziomie gminy	s.7
1.1 Zadania gminy	s.7
1.2 Instytucje wsparcia rodziny na poziomie gminy	s.8
1.2.1 Asystent rodziny	s.9
1.2.2 Praca socjalna	s.15
2. Nowe zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy	s.17
2.1. Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci	s.19
2.2. Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”	s.20
2.3. Rządowy Programu „Dobry start”	s.21
3. Charakterystyka społeczno – demograficzna Gminy Nowa Ruda	s.22
4. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem GOPS w Nowej Rudzie	s.25
4.1 Dzieci z Gminy Nowa Ruda umieszczone w pieczy zastępczej	s.29
5. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny	s.33
6. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023	s. 34
7. Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023	s.36
8. Finansowanie Programu	s.37
9. Zakładane efekty realizacji Programu	s.37
10. Monitoring i ewaluacja Programu	s.37
11.Podsumowanie.....	s.38
12. Wykaz skrótów.....	s.38
13. Spis tabel	s.39

Wstęp

Rodzina to podstawowa grupa społeczna dla rozwoju i funkcjonowania, to najlepsze naturalne środowisko, w którym dziecko otoczone jest opieką i ma możliwość zaspokajania swoich potrzeb. Rodzina oddziałuje na dziecko w sposób świadomy i nieświadomy przekazując mu system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego przyszłą aktywność. Jednak dokonujące się zmiany w życiu społecznym i gospodarczym niosą za sobą wiele skutków pozytywnych, ale pogłębiają też wiele zjawisk negatywnych takich jak: bezrobocie, uzależnienia, przemoc, przestępczość, pojawiają się problemy opiekuńczo- wychowawcze, izolacja społeczna, które przyczyniają się do rozpadu rodziny.

Przemiany gospodarczo – kulturowe kształtujące życie społeczeństwa spowodowały znaczny wzrost liczby osób bezradnych, nieradzących sobie z problemami dnia codziennego.

Wśród czynników, które składają się na dezintegrację rodziny wymienić należy: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, niewydolność wychowawczą rodziców i zaniebywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niski poziom kulturalny, intelektualny oraz moralny dorosłych, a także alkoholizm jednego lub obojga rodziców, przemoc. Zazwyczaj niekorzystne sytuacje w rodzinie współwystępują ze sobą. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Szukając prób pomocy dziecku, uwagę należy skupić nie tylko na problemach dziecka, ale także na problemach jego rodziny. Wobec tego w pracy socjalnej zaproponowano oddziaływanie zindywidualizowane nakierowane w pierwszej kolejności na dzieci, a w drugiej na matki, gdyż to głównie kobiety są beneficjentami pomocy społecznej. Jednocześnie zauważono niewykorzystany potencjał dalszej rodziny i otoczenia. Skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta we współpracy ze środowiskiem lokalnym, w tym sąsiedzkim, sądami i ich organami pomocniczymi, Policją, instytucjami oświatowymi, podmiotami leczniczymi, Kościołem i związkami wyznaniowymi oraz organizacjami pozarządowymi.

Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm związanych z ich wychowaniem. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny problemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować i wyręczać rodzinę w wypełnianiu jej roli, należy ją przede wszystkim wspierać i wspomagać, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Wsparcie rodziny powinno być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Należy budować system wspierania rodzin biologicznych oraz rozwijać rodzinne formy opieki zastępczej. W przypadku, gdy zaistnieje konieczność umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej, praca z rodziną biologiczną ma na celu jak najszybszy powrót dziecka do rodziny. Dlatego działania wspierające w utrzymaniu pełnej rodziny są ze względów społecznych

i ekonomicznych szczególnie wskazane, także z uwagi na obniżenie kosztów związanych z pobytem dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020 – 2023 adresowany jest do:

-wszystkich rodzin z dziećmi, w szczególności do tych, które są lub mogą być zagrożone problemem niewydolności opiekuńczo-wychowawczej oraz innymi trudnościami i problemami życiowymi wpływającymi na jakość życia rodziny oraz wypełnianie jej podstawowych funkcji,

- rodzin w kryzysie,

- kobiet w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,

- rodzin, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko,

- kobiet, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,

- kobiet, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,

- kobiet, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu: poronienia, urodzenia dziecka martwego, urodzenia dziecka niezdolnego do życia, urodzenia dziecka obciążonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami,

- rodzin z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu a jego celem jest profilaktyka, wsparcie i przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowywaniu dzieci.

Zadania w ramach Programu koncentrują się nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie.

Praca z rodziną prowadzona jest także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2020-2023 został opracowany w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wsparciu rodziny i pieczy zastępczej¹. Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny należy do zadań własnych Gminy (art. 176 pkt 1 w/w ustawy).

Niniejszy program ma na celu zbudowanie spójnego systemu pomocy rodzinie wykorzystując zasoby gminne.

Podstawy prawne opracowania programu

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
2. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019.poz.1111t.j),

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018r. poz.998 z późn. zm.)

3. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.),
4. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016r. poz. 1860 z późn. zm),
5. Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 roku (tj. Dz. U. 2019 poz.2407 zm.),
6. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 poz.218 t.j),
7. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2019 poz.2277 t. j),
8. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 r. poz. 857 t. j),
9. Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003 roku (Dz. U. 2020 poz. 111 t. j),
10. Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2019, poz. 670 t. j),
11. Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014 roku (Dz. U. 2019 poz. 1390 t. j),
12. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2019r. poz. 688 t. j),
13. Ustawa Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dnia 25 lutego 1964 roku (Dz. U. 2019 poz. 2086 t. j),
14. Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2019.poz.1373 t. j).

Gminny Program Wspierania Rodziny stanowi rozwinięcie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Nowa Ruda na lata 2019 – 2026, w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną i jest spójny z Gminnym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020, Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii.

1. Wspieranie rodziny na poziomie gminy

„Dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”² uchwalona została Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

² Preambuła Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2018 roku poz.998 z późn. zm.)

1.1 Zadania gminy

Obowiązek wspierania rodziny oraz organizacja pieczy zastępczej w zakresie ustalonym ustawą spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na organach administracji rządowej.

Ustawa określa podział kompetencji w tym działań i zadań pomiędzy samorządami, który przedstawia się następująco:

GMINA	POWIAT	SAMORZĄD WOJEWÓDZKI
Profilaktyka – wspieranie rodziny Asystent rodziny Placówki wsparcia dziennego Rodziny wspierające Inne podmioty lub instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny	• Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna • Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej • Adopcje • Rodziny zastępcze i rodzinne domy dziecka • Placówki opiekuńczo – wychowawcze • Usamodzielnienie • Organizator rodzinnej pieczy zastępczej (Koordynator) • Rodziny pomocnicze	• Piecza zastępcza rodzinna i instytucjonalna • Usamodzielnienie pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej • Adopcje • Ośrodek adopcyjny • Regionalna placówka opiekuńczo – terapeutyczna • Interwencyjny ośrodek preadopcyjny

Tabela nr 1

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Zgodnie z Ustawą, wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych to zespół planowych działań mających na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych zapewnia się wsparcie polegające w szczególności na:

- a) analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;
- b) wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;
- c) rozwijaniu umiejętności opiekuńczo – wychowawczych rodziny;
- d) podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;
- e) pomocy w integracji rodziny;

- f) przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;
- g) dążeniu do reintegracji rodziny.

1.2 Instytucje wsparcia rodziny na poziomie gminy

Wsparcie udzielane rodzinie na terenie gminy Nowa Ruda odbywa się przy aktywnym udziale lokalnych instytucji, organizacji i podmiotów działających na rzecz dziecka i rodziny należą do nich:

- a) Urząd Gminy Nowa Ruda,
- b) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie,
- c) Zespół interdyscyplinarny działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie,
- d) placówki oświatowe na terenie Gminy Nowa Ruda oraz powiatu kłodzkiego (przedszkola, szkoły),
- e) Żłobek Publiczny „Baśniowe wzgórze” w Ludwikowicach Kłodzkich,
- f) Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda,
- g) Biblioteka Publiczna Gminy Nowa Ruda,
- h) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Nowa Ruda,
- i) Miejsko – Gminny Punkt Konsultacyjny „Pierwszy kontakt”,
- j) sołectwa Gminy Nowa Ruda,
- k) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Nowej Rudzie,
- l) Starostwo Powiatowe w Kłodzku,
- m) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku,
- n) Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kłodzku,
- o) Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym przestępstwem w Kłodzku,
- p) Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku,
- q) Sąd Rejonowy w Kłodzku,
- r) Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku oraz Komisariat Policji w Nowej Rudzie,
- s) Prokuratura Rejonowa w Kłodzku,
- t) szpitale i ośrodki zdrowia na terenie powiatu kłodzkiego,
- u) kuratorzy społeczni i zawodowi,
- v) organizacje pozarządowe działające na terenie powiatu kłodzkiego,
- w) kościoły, związki wyznaniowe.

1.2.1 Asystent rodziny

Asystent rodziny rozszerza dotychczas stosowane metody pracy socjalnej o nowe, w założeniu bardziej skuteczne sposoby rozwiązywania złożonych problemów rodziny.

Asystent rodziny realizuje zadania wynikające z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej tj.:

- a) wsparcie rodziny w kryzysie,
- b) wsparcie rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- c) prowadzenie pracy z rodziną w przypadku czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

d) koordynowanie kompleksowego wsparcia (poradnictwa) dla kobiet w ciąży i ich rodzin, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej, kobiet w sytuacji niepowodzeń położniczych oraz wsparcie rodzin dzieci, u których zdiagnozowano „ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą ich życiu, która powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu” (od 04 listopada 2016 roku, zgodnie z ustawą o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”)³.

Odbiorcami działań asystenta rodziny są:

a) rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w kryzysie oraz starające się o powrót dziecka z pieczy zastępczej,

b) kobiety w okresie ciąży i porodu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych, posiadające dokument potwierdzający ciążę i ich rodziny (art. 4 ust. 1, pkt. 3, art. 4 ust. 3 i art. 8 ust. 2 ustawy „Za życiem”).

Zgodnie z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016 roku do tej grupy zaliczono:

- każdą kobietę w ciąży i jej rodzinę - pomoc w zakresie informacji i poradnictwa na temat rozwiązań wspierających rodzinę,
- rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko,
- kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
- kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,
- kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu: poronienia, urodzenia dziecka martwego, urodzenia dziecka niezdolnego do życia, urodzenia dziecka obciążonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami,
- rodziny z dzieckiem posiadającym zaświadczenie, potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (art. 4 ust. 2 pkt. 2-4, i 8 ust. 2 ustawy „Za życiem”), wydane przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadający specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii lub neonatologii,
- rodziny z trudnościami w realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz dzieckiem legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o lekkim, umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności określonym w przepisach o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz dzieckiem i młodzieżą posiadającą odpowiednio opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego lub orzeczenie o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych, o których mowa w przepisach ustawy o systemie oświaty (Program kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” – Dz. U. z 2016 roku poz. 1860 z późn. zm.)⁴

Projekt nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej zakłada, że każda rodzina wychowująca dzieci, w szczególności przeżywająca trudności

³ Ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2016r. poz.1860 z późn. zm)

⁴ I. Krasiejko, *Odbiorcy usług asystenta rodziny w: Asystentura rodziny w zakresie wsparcia kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” Rekomendacje metodyczne i organizacyjne* Warszawa 2017, s. 7-8

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych objęta będzie wsparciem asystenta rodziny. Intencją autorów nowelizacji jest położenie nacisku na profilaktykę w obszarze wspierania rodzin. Proponowane zmiany mają na celu skierowanie wsparcia do wszystkich rodzin wychowujących dzieci.

Natomiast szczególne wsparcie będzie kierowane do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W myśl art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej asystentem rodziny może być osoba, która: posiada:

- wykształcenie wyższe na kierunku pedagogika, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie lub praca socjalna lub
- wykształcenie wyższe na dowolnym kierunku uzupełnione szkoleniem z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną lub studiami podyplomowymi obejmującymi zakres programowy szkolenia i udokumentuje co najmniej roczny staż pracy z dziećmi lub rodziną, lub:
- wykształcenie średnie i szkolenie z zakresu pracy z dziećmi lub rodziną, a także udokumentuje co najmniej 3-letni staż pracy z dziećmi lub rodziną;
- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona;
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego;
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Do zadań asystenta rodziny należy wspieranie rodziny biologicznej mającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz mającej inne problemy powodujące trudną sytuację życiową.

Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej wychowywanie dzieci a jego głównym zadaniem jest zażegnanie kryzysu w rodzinie i niedopuszczenie do czasowego umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwić jak najszybszego powrót dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej do rodziców.

Zgodnie z art. 15 ustawy, do zadań asystenta rodziny należy:

- a) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;
- b) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;
- c) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- d) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- e) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- f) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- g) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- h) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- i) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- j) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;

- k) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- l) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- m) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- n) realizacja zadań określonych w ustawie z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”;
- o) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- p) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny kierownikowi Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie;
- q) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- r) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- s) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- t) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

W myśl art. 14 asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę, za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych rodziny oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zgodnie z art. 11 Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Asystent rodziny kierowany jest do rodziny za zgodą Kierownika (Dyrektora) Ośrodka Pomocy Społecznej, na podstawie wywiadu środowiskowego, który przeprowadzany jest po dokonaniu analizy sytuacji rodziny przez pracownika socjalnego.

Zgodnie z ustawą asystent rodziny może prowadzić pracę z nie więcej niż 15 rodzinami.

Liczba rodzin będąca pod opieką asystenta rodziny winna być uzależniona od problemów w rodzinach oraz kwalifikacji i doświadczenia zawodowego asystenta rodziny.

Zakres zadań asystenta rodziny obejmuje cztery obszary: bezpośrednią pracę z rodzicami, bezpośrednią pracę z dziećmi, działania realizowane na rzecz dziecka i rodziny oraz organizację własnej pracy. Mówiąc o funkcji asystenta rodziny można wyodrębnić – funkcję wsparcia psychiczno emocjonalnego, opiekuńczą, doradczą, diagnostyczno - monitorującą, mediacyjną, wychowawczą, motywującą - aktywizującą oraz koordynacji działań skierowanych na rodzinę⁵.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie, na chwilę obecną zatrudnia jednego asystenta rodziny.

Tabela poniżej przedstawia pracę asystenta rodziny w 2019 r.

Wymiar czasu pracy asystenta w	Okres zatrudnienia a asystenta w miesiącach	Liczba rodzin objętych opieką asystent	Liczba dzieci w tych rodzinach	Liczba rodzin dla których udzielon	Liczba rodzin w których jest kobieta w	Liczba asystentów zatrudnionych na umowę zlecenie
---------------------------------------	--	---	---------------------------------------	---	---	--

⁵ J.A. Malinowski, Role, funkcje i zadania asystenta rodzinnego, [w:] A. Żukiewicz (red.) Asystent rodzinny. Nowy zawód i nowa usługa w systemie wspierania rodzin. Od opieki do wsparcia, Wyd. Impuls, Kraków 2011, s.40.

przeliczeni u na etat		a rodziny ogółem		o porad w ramach program u „Za życiem”	zagrożone j ciąży	
1	12	11	34	0	0	1

Tabela nr 2

Asystent rodziny wykonując swoje obowiązki współpracuje z różnymi instytucjami gminnymi i powiatowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny np: szkołami, przedszkolami, Zespołem Interdyscyplinarnym, grupami roboczymi, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowej Rudzie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Nowej Rudzie, Powiatowym Zespołem ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności oraz z placówkami ochrony zdrowia i organizacjami pozarządowymi.

W przypadku zrealizowania planu pracy, zakończenia pracy z rodziną, asystent rodziny przez 6 miesięcy monitoruje funkcjonowanie rodziny poprzez wizyty kontrolne w środowisku, nie rzadziej niż 1 raz w każdym miesiącu. Monitoring ma na celu wspieranie rodziny w wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Jest pewną formą umacniania i towarzyszenia rodzinie, udzielania jej wskazówek, a także nadzoru w jaki sposób rodzina radzi sobie w przezwyciężaniu trudności.

Rodziny wymagające wsparcia asystenta rodziny powinny zgłosić się lub powinny zostać zgłoszone do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.

1.2.2. Praca socjalna

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w środowisku społecznym.

Prowadzona jest:

- z osobami lub rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej,
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokojenia potrzeb członków społeczności. (Art. 45 Ustawy o pomocy społecznej).

Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna prowadzona jest w oparciu o dokonanie diagnozy klienta, opracowanie planu pracy i wsparcia w zależności od indywidualnej sytuacji oraz posiadanego potencjału osobistego.

W pracy socjalnej chodzi głównie o mobilizowanie osób, rodzin, a nawet lokalnych środowisk do samodzielnych działań, ujawnianie i umiejętne (profesjonalne) wykorzystanie sił i możliwości tkwiących w tych osobach, rodzinach i grupach, wskazanie najlepszych sposobów osiągnięcia celu, jakim jest przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych i odzyskanie zdolności do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie.

Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji:

- a) ratowniczą – jest mechanizmem ratującym rodziny i jednostki w sytuacjach kryzysowych,
- b) wspierającą – w edukowaniu do samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów,
- c) profilaktyczną – w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu,
- d) partycypacyjną – budującą lokalne powiązania, koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, angażującą środowiska do współdziałania.

Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie w 2019 przedstawia poniższa tabela:

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin na wsi	Liczba osób w rodzinach
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych OGÓŁEM (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	281	198	192	417
Świadczenia pieniężne	200	192	185	392
Świadczenia niepieniężne	97	54	51	190
Świadczenia przyznane w ramach zadań własnych bez względu na ich rodzaj, formę i liczbę	281	198	192	417
Pomoc udzielana w postaci pracy socjalnej OGÓŁEM	X	96	96	211

Tabela nr 3

2. Nowe zadania wsparcia rodziny na poziomie gminy

Na terenie gminy Nowa Ruda realizowane są programy ogólnopolskie na rzecz wsparcia dziecka i rodziny.

2.1. Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016 roku (tj. Dz. U. 2019 poz. 2407 zm.)

Na mocy ustawy od 1 kwietnia 2016 roku wypłacane są świadczenia wychowawcze (tzw. Program 500+), których celem jest zapewnienie środków na częściowe pokrycie kosztów związanych z zaspokojeniem potrzeb życiowych oraz wychowaniem dziecka w rodzinie.

O świadczenie wychowawcze mogą ubiegać się rodzice biologiczni, opiekunowie prawni oraz opiekunowie faktyczni dziecka. Wysokość świadczenia wynosi 500 zł na dziecko miesięcznie do czasu ukończenia przez każde dziecko 18 roku życia, przy czym wypłaty przysługują na każde drugie i kolejne dziecko bez względu na dochody rodziny, pierwsze dziecko, jeśli dochód na osobę nie przekracza 800 zł oraz pierwsze dziecko, jeśli dochód na osobę nie przekracza 1.200 zł, a którekolwiek z dzieci w rodzinie ma orzeczoną niepełnosprawność.

W przypadku, gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że wypłacane środki pieniężne są marnotrawione lub wydatkowane niezgodnie z przeznaczeniem przez osobę pobierającą, może zostać podjęta decyzja o wstrzymaniu wypłaty świadczenia lub przekazywaniu świadczenia w formie rzeczowej.

Program „Rodzina 500+” na terenie gminy Nowa Ruda:

- jest elementem długofalowej inwestycji państwa w kapitał ludzki,
- przywraca rodzinom, zwłaszcza wielodzietnym, poczucie godności i wartości,
- poprawia sytuację finansową rodzin,
- wpływa na odwrócenie negatywnego trendu demograficznego,
- powoduje spadek ubóstwa,
- wpływa na polską gospodarkę poprzez wzrost konsumpcjonizmu- częstsze korzystanie z dóbr i usług tj. kino, teatr, restauracje, wypoczynek itp.

Informacja o liczbie dzieci na które ustalono prawo do świadczenia wychowawczego w 2019 r. przedstawia tabela zawarta poniżej:

Wykonanie miesięczne	Wyszczególnienie liczby dzieci
I	930
II	874
III	883
IV	945
V	883
VI	935
VII	1326

VIII	1326
IX	1349
X	1313
XI	1434
XII	1468

Tabela nr 4

2.2. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2016 poz. 1860, ze zm.)

Z dniem 1 stycznia 2017 r. weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”, w ramach której rodzinom przysługuje wsparcie asystenta rodziny i jednorazowe świadczenie pieniężne w wysokości 4 000,00 zł.,

Zgodnie z art. 4 ustawy wsparcie to ma być realizowane przez zapewnienie:

- kobietom w ciąży dostępu do diagnostyki prenatalnej,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla kobiety w okresie ciąży, porodu i połogu, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet w ciąży powikłanej oraz w sytuacji niepowodzeń położniczych,
- jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- dostępu do usług koordynacyjnych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu,
- możliwości przeprowadzenia porodu w szpitalu III poziomu referencyjnego;
- wsparcia asystenta rodziny;
- dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży,
- dostępu do poradnictwa w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę, – innych świadczeń, w tym w zakresie wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

W myśl ustawy z uprawnień może skorzystać:

- każda kobieta, w ciąży i jej rodzina (w zakresie informacji i poradnictwa na temat rozwiązań wspierających rodzinę),
- rodziny, w których przyjdzie albo przyszło na świat ciężko chore dziecko. Oznacza to: o ciężkie i nieodwracalne upośledzenie, o nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu,
- kobiety, które otrzymały informację o tym, że ich dziecko może umrzeć w trakcie ciąży lub porodu,
- kobiety, których dziecko zmarło bezpośrednio po porodzie na skutek wad wrodzonych,
- kobiety, które po porodzie nie zabiorą do domu dziecka z powodu: o poronienia, o urodzenia dziecka martwego, o urodzenia dziecka niezdolnego do życia, o urodzenia dziecka obarczonego wadami wrodzonymi albo śmiertelnymi schorzeniami.

Ustawa zakłada również, że każda kobieta w ciąży i jej rodzina może skorzystać z pomocy i wsparcia asystenta rodziny, który:

- udzieli informacji w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny,
- będzie mógł reprezentować rodzinę przed instytucjami i urzędami,
- udzieli wsparcia psychologicznego,
- udzieli pomocy w przezwyciężaniu problemów wychowawczych,
- udzieli pomocy prawnej,
- będzie wspierał w realizacji codziennych obowiązków⁶.

Wsparcie finansowe przysługuje jeżeli kobieta pozostawała pod opieką medyczną nie później niż od 10 tygodnia ciąży do porodu, co należy potwierdzić zaświadczeniem lekarskim lub zaświadczeniem wystawionym przez położną oraz urodziła żywe dziecko, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Wniosek o wypłatę jednorazowego świadczenia składa się w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka. Ponadto jeśli kobieta jest w zagrożonej ciąży lub urodzi niepełnosprawne dziecko może wnioskować o objęcie opieką przez asystenta rodziny.

2.3. Rządowy Programu „Dobry start”

Rządowy Programu „Dobry start” ustanowiono uchwałą Rady Ministrów Nr 80/2018z dnia 30 maja 2018 r.

„Dobry start” – to nowy program rządowy, w ramach którego na każde uczące się dziecko do 20 roku życia (niepełnosprawne do 24 r. ż.) rodzice, bez względu na dochód, dostaną 300 zł w formie jednorazowego wsparcia na rozpoczęcie roku szkolnego.

Program „Dobry Start” to nie tylko inwestycja państwa w edukację dzieci i młodzieży, ale również kolejny etap kompleksowej i długofalowej rządowej polityki rodzinnej.

⁶ Informator za życiem[online]. Dostępny w Internecie
<http://www.mz.gov.pl/zdrowie-i-profilaktyka/zdrowie-matki-i-dziecka/informator-za-zyciem-2file:///D:/Pobrane/informator->

3. Charakterystyka społeczno-demograficzna Gminy Nowa Ruda

Gmina Nowa Ruda to niezwykle urokliwy i malowniczy obszar, położony u podnóża Gór Sowich, w dolinach rzeki Włodzicy i jej dopływu Woliborki. Składa się ona z 16 wsi (a 17 sołectw), w skład których wchodzi: Bartnica, Bieganów, Bożków, Czerwieńczyce, Dworki, Dzikowiec, Jugów, Koszyn (sołectwo wydzielone w granicach wsi Bożków), Krajanów, Ludwikowice Kł., Nowa Wieś Kł., Przygórze, Sokolica, Sokolec, Świerki, Wolibórz, Włodowice. Gmina Nowa Ruda zajmuje obszar o powierzchni 139,66 km².

Herbem jest żółty pień drzewa otoczony 16 liśćmi w kolorze żółtym, z których każdy oznacza jedną ze wsi, umieszczony na czerwonym tle. Gmina Nowa Ruda posługuje się także logotypem w trzech kolorach, a kształtem nawiązującym do zarysu Gór Sowich z przełęczami oraz szczytem górskim Wielką Sową.

WYKAZ

Liczby mieszkańców poszczególnych miejscowości z terenu
Gminy Nowa Ruda
wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1.	BARTNICA	174
2.	BIEGANÓW	21
3.	BOŻKÓW	1504
4.	CZERWIEŃCZYCE	447
5.	DWORKI	59
6.	DZIKOWIEC	819
7.	JUGÓW	2799
8.	KRAJANÓW	106
9.	LUDWIKOWICE KŁODZKIE	2066
10.	NOWA WIEŚ KŁODZKA	213
11.	PRZYGÓRZE	682
12.	SOKOLEC	178
13.	SOKOLICA	66

14.	ŚWIERKI	515
15.	WŁODOWICE	664
16.	WOLIBÓRZ	1015
	RAZEM :	11328

Tabela nr 5

Urodzenia - 87

Zgony - 143

WYKAZ

liczby mieszkańców poszczególnych S o ł e c t w na terenie
Gminy Nowa Ruda wg stanu na dzień 31.12.2019 r.

Lp.	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców
1.	BARTNICA	174
2.	BIEGANÓW	21
3.	BOŻKÓW 1504 (1504-83-240=1181) bez ulicy: Koszyn (-83) oraz Bożków od nr 199 do nr 268C, (-240)	1181
4.	KOSZYN (83) (83+240+53=376) + miejscowości: Bożków od nr 199 do nr 268C, (+240) Czerwieńczyce od nr 114 do nr 128 (+53) ulica: Koszyn (j.w.)	376
5.	CZERWIŃCZYCE (447) (447-53=394) bez numerów: od nr 114 do nr 128 (-53)	394
6.	DWORKI	59
7.	DZIKOWIEC	819

8.	JUGÓW	2799
9.	KRAJANÓW	106
10.	LUDWIKOWICE KŁODZKIE (2066) (2066-107-26-138=1795) bez ulic: Kolonja Jana Kasprowicza (-107) Kopalniana (-26) Jana Kasprowicza od nr 19 do nr 58 (-138)	1795
11.	NOWA WIEŚ KŁODZKA	213
12.	PRZYGÓRZE	682
13.	SOKOLEC (178) (178+107+26+138=449) + ulice: Kolonja Jana Kasprowicza (+107) Kopalniana (+26) Jana Kasprowicza od nr 19 do nr 58 (+138)	449
14.	SOKOLICA	66
15.	ŚWIERKI	515
16.	WŁODOWICE	664
17.	WOLIBÓRZ	1015
	RAZEM :	11328

Tabela nr 6

4. Charakterystyka rodzin objętych wsparciem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie

Okres transformacji ustrojowej przyniósł ze sobą wiele zmian, zarówno w życiu całego społeczeństwa, społeczności lokalnych, jak i poszczególnych rodzin, wpływając w zasadniczy sposób na warunki ich rozwoju oraz funkcjonowanie. Zmiany te, choć społecznie akceptowane (rozwój swobód politycznych i gospodarczych, likwidacja gospodarki niedoboru na rzecz działania wolnego rynku i zasad wolnej konkurencji itp.) przyniosły ze sobą trudne do przezwyciężenia problemy egzystencjalne oraz nasilające się niekorzystne zjawiska społeczne takie jak: bezrobocie,

pauperyzację społeczeństwa, uzależnienia, brak poczucia stabilizacji życiowej i zawodowej, brak poczucia bezpieczeństwa socjalnego, poczucie osamotnienia i bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Czynniki te są zagrożeniem dla prawidłowego funkcjonowania wielu polskich rodzin oraz stanowią przyczynę znalezienia się osób i rodzin w systemie pomocy społecznej.

Mimo przekształceń o charakterze mikro- i makrospołecznym rodzina nadal jest podstawową grupą społeczną oraz pierwszym i najważniejszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, które kształtuje jego uczucia, postawy oraz wywiera ogromny wpływ na powstawanie systemu wartości, norm i wzorców postępowania.

To rodzina stanowi najbardziej uniwersalną formę społecznych i osobistych kontaktów człowieka i obejmuje wiele sfer jego życia.

To w rodzinie tworzą się określone normy regulujące zachowania jej członków oraz role i pozycje wytwarzające wzajemne wymagania i oczekiwania.

To rodzice są pierwszymi opiekunami zaspokajającymi potrzeby biologiczne, psychiczne i społeczne dziecka, i pierwszymi wychowawcami przygotowującymi je do samodzielnego życia w społeczeństwie, stanowią dla dziecka najbliższe wzory osobowe asymilowane w procesie naśladownictwa i identyfikacji. Prawidłowo funkcjonująca rodzina, to najwartościowsze środowisko wychowawcze, które określa i stwarza warunki indywidualnego rozwoju osobowości jednostki.

Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ wiele czynników. Wśród nich możemy wyróżnić:

1. "Zespół warunków bytowych (pozwalają na zaspokojenie potrzeb biologicznych, rozwojowych dziecka).
2. Czas pracy i czas wolny rodziców (jak długo pracują?, ile mają czasu wolnego i ile z niego poświęcają dziecku?),
3. Poziom społeczno-kulturalny rodziców, umiejętności wychowawcze, wykształcenie, aktywność społeczna i kulturowa, stosunek do świata wartości, światopogląd, zasady moralne.
4. Zgodne pożycie rodziców,
5. Właściwa organizacja życia rodzinnego"⁷.

Przez pierwsze kilkanaście lat życia najważniejszymi osobami dla dziecka są rodzice.

Więź dziecka z rodzicami dominuje nad związkami z innymi osobami. Uznawane przez rodziców wartości i postawy stają się częścią dziecka. Dlatego tak ważne jest prawidłowe wypełnianie funkcji opiekuńczo- wychowawczych przez rodziców i prezentowanie przez nich odpowiednich postaw społecznych i dawanie dzieciom prawidłowych wzorców.

Pomoc społeczna stanowi jeden z elementów systemu zabezpieczenia społecznego. Zadaniem pomocy społecznej jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Głównym celem działań, podejmowanych przez Ośrodek jest udzielanie osobom i rodzinom różnych form wsparcia, umożliwiających przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia i możliwości.

⁷ Z. Tyszka: Metodologiczne problemy badań nad rodziną. Poznań 1980, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu im. A. Mickiewicza, s.38

W bardzo wielu rodzinach korzystających z pomocy społecznej poza problemami finansowym występują często inne problemy, w tym z prawidłowym wypełnianiem funkcji opiekuńczo- wychowawczych. Pracownik socjalny w rodzinach borykających się z wieloma problemami świadczy przede wszystkim pomoc w formie pracy socjalnej. Podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych pracownik socjalny obserwuje rodzinę i interweniuje w razie potrzeby.

Bardzo ważna jest ścisła współpraca wszystkich instytucji mających kontakt z daną rodziną, aby w sytuacji stwierdzenia nieprawidłowości odpowiednio reagować i w razie konieczności interweniować

Dzięki dobrze prowadzonej pracy socjalnej liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej systematycznie maleje. Pracownicy socjalni w swojej pracy bardzo duży nacisk kładą na aktywizowanie i motywowanie swoich klientów do podejmowania działań ukierunkowanych na poprawę ich sytuacji życiowej. Współpracują w tym zakresie z wieloma instytucjami i organizacjami, co przynosi efekty w postaci usamodzielnienia się klientów i uniezależnienie od pomocy społecznej.

Jednocześnie pracownicy socjalni spotykają się z coraz trudniejszymi sytuacjami i zjawiskami występującymi w rodzinach korzystających z pomocy. Przeobrażenia, jakie przechodzi współczesna rodzina powodują, że napotyka ona coraz więcej zagrożeń i zjawisk kryzysowych, które niejednokrotnie doprowadzają do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych. Rodziny nie są w stanie samodzielnie funkcjonować, często wykazują bezradność w sytuacjach trudnych, a w szczególności w sprawach opiekuńczo wychowawczych. Bezradność ta wynika z kilku powodów.

Jednym z nich jest bezrobocie obojga rodziców lub jednego z nich a co za tym idzie, niskie dochody niepozwalające na zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny, trudne warunki mieszkaniowe. Długotrwałe pozostawanie bez pracy poza problemami finansowymi pociąga za sobą cały szereg dalszych problemów: poczucia krzywdy, frustracji, apatii, bezradności, a także izolacji społecznej, pogorszenie stanu zdrowia, narastającą agresję w życiu rodzinnym i społecznym oraz wzrost zjawisk społecznie niepożądanych. Innym powodem bezradności w sprawach opiekuńczo- wychowawczych jest uzależnienie jednego lub obojga rodziców. Rodzicielstwo zaburzone przez alkoholizm (lub inne uzależnienie) charakteryzuje się zazwyczaj brakiem konsekwencji, nieadekwatną więzią emocjonalną oraz brakiem modelowania właściwych zachowań społecznych. Ponadto jest przyczyną występowania w rodzinie kłótni, przemocy. Doprowadza do rozpadu związków małżeńskich, izolacji społecznej, bezrobocia, problemów finansowych itp. Podstawowe funkcje rodzicielskie zostają przez alkoholizm (lub inne uzależnienie) bardzo wyraźnie naruszone. Gdy jedno lub oboje rodziców zmagają się z problemem uzależnienia ich emocjonalne napięcie poważnie zakłóca zdolność do sprawowania należytej opieki i tworzenia dziecku prawidłowego środowiska, w którym powinien się rozwijać. Uzależnienie wpływa bardzo wyraźnie na zachowanie rodzica (lub rodziców), zaburza jego emocjonalność, powoduje chwiejność nastroju, wybuchy agresji, koncentrację życia na nałogu, co wyraźnie widać obniżenie zdolność do efektywnego sprawowania funkcji rodzicielskich.

Na brak umiejętności wychowawczych wpływają również wyniesione z domu nieprawidłowe wzorce i nieprawidłowe relacje w rodzinie.

Jeszcze innym zjawiskiem, które coraz częściej pojawia się w rodzinach jest przemoc.

Przemoc domowa niesie ze sobą poważne konsekwencje fizyczne i psychiczne. Skutkiem przemocy fizycznej są różnego rodzaju obrażenia tj. zasinienia, złamania czy poważniejsze urazy.

Natomiast skutkiem przemocy psychicznej są: strach, obniżenie poczucia własnej wartości, zaburzenia lękowe, depresje itp. Często w rodzinach, w których istnieje przemoc istnieje również uzależnienie.

Tabela poniżej przedstawia wszczęcie procedury Niebieskiej Karty w 2019 r.

2019	Liczba założonych Niebieskich Kart	Liczba procedur NK kontynuowanych z roku 2018	Liczba odbytych Grup Roboczych	Liczba rodzin objętych procedurą
	7	4	15	11

Tabela nr 7

Powody przyznawania pomocy w 2019 r.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba rodzin na wsi	Liczba osób w rodzinach
UBÓSTWO	150	145	309
SIEROCTWO	0	0	0
BEZDOMNOŚĆ	5	2	5
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	2	2	11
WIELODZIETNOŚĆ	0	0	0
BEZROBOCIE	111	110	284
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	90	85	135
DŁUGOTWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	98	94	161
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO- OGÓŁEM	36	36	154
RODZINY NIEPEŁNE	26	26	84
RODZINY WIELODZIETNE	12	12	79
PRZEMOC W RODZINIE	2	2	7
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	0	0	0
ALKOHOLIZM	17	17	23
NARKOMANIA	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	3	3	6

TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY, OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ LUB ZEZWOLENIE NA POBYT CZASOWY	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	1	1	1
KLĘSKA ŻYWIOŁOWA LUB EKOLOGICZNA	0	0	0

Tabela nr 8

4.1 Dzieci z Gminy Nowa Ruda umieszczone w pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, jak i zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej, traktując je jako dopełniające się i wzajemnie powiązane. Zgodnie z ustawą zadaniem gminy jest szeroko pojęta profilaktyka, praca z rodziną i pomoc w opiece i wychowaniu dziecka. Natomiast zadania związane ze sprawowaniem rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej przypisane zostały powiatom.

W myśl ww. ustawy piecza zastępcza jest sprawowana w formie rodzinnej (w rodzinie zastępczej) i instytucjonalnej (w placówce opiekuńczo-wychowawczej). Rodzinna piecza zastępcza jest przejściową (okresową) formą zapewnienia całodobowej opieki i wychowania dziecku pozbawionemu całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) rodzina zastępcza:

- a) spokrewniona,
- b) niezawodowa,
- c) zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna;

2) rodzinny dom dziecka.

Formami instytucjonalnej pieczy zastępczej są:

- placówka opiekuńczo-wychowawcza,
- regionalna placówka opiekuńczo-terapeutyczna,
- interwencyjny ośrodek preadopcyjny.

W rodzinach zastępczych umieszcza się dzieci, których rodzice zostali trwale lub czasowo pozbawieni praw rodzicielskich lub gdy władza ta została im ograniczona. Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu i po uzyskaniu zgody rodziców zastępczych.

Rodzinę zastępczą tworzy się w celu zapewnienia dziecku (dzieciom) opieki z powodu wystąpienia w ich rodzinach różnego rodzaju sytuacji kryzysowych. Celem działania rodziny zastępczej jest wzmocnienie rodziny naturalnej, tak, aby dziecko mogło do niej powrócić wzmocnione i wyposażone w umiejętności, np. tworzenia trwałych związków emocjonalnych. Utworzenie rodziny zastępczej nie powoduje powstania więzi rodzinno-prawnej pomiędzy opiekunami, a dzieckiem (w przeciwieństwie do adopcji, inaczej zwanej przysposobieniem). Oznacza to, że dziecko przyjęte do rodziny nie staje się dzieckiem tej rodziny, nie powstają też obowiązki i uprawnienia alimentacyjne czy dotyczące dziedziczenia, stan cywilny dziecka nie ulega zmianie, dziecko nie przyjmuje nazwiska opiekunów, a rodzina zastępcza nie przyjmuje pełni władzy rodzicielskiej nad dzieckiem.

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, za dziecko umieszczone w placówce opiekuńczo – wychowawczej, rodzinie zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka, gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej, współfinansuje pobyt tego dziecka w pieczy zastępczej, w wysokości:

- 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

W myśl art. 192 ustawy- do wydatków na opiekę i wychowanie dziecka zalicza się:

- świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinie zastępczej lub w rodzinnym domu dziecka;
- dodatek na dziecko z orzeczoną niepełnosprawnością,
- dofinansowanie do wypoczynku dziecka;
- świadczenie na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka;
- świadczenie przyznane w związku z wystąpieniem zdarzenia losowego lub innego zdarzenia mającego wpływ na jakość sprawowanej opieki;
- środki finansowe na pokrycie nieprzewidzianych kosztów związanych z opieką i wychowaniem dziecka w rodzinnym domu dziecka lub funkcjonowaniem rodzinnego domu dziecka;
- środki finansowe na pomoc na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie;
- środki finansowe na utrzymanie lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa, rodzina zastępcza niezawodowa lub w którym jest prowadzony rodzinny dom dziecka, oraz środki finansowe związane ze zmianą tego lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego;
- świadczenie związane z remontem lokalu mieszkalnego w budynku wielorodzinnym lub domu jednorodzinnego, w którym zamieszkuje rodzina zastępcza zawodowa lub jest prowadzony rodzinny dom dziecka;

- wynagrodzenie wraz z pochodnymi od wynagrodzenia dla zawodowej rodziny zastępczej, prowadzącego rodzinny dom dziecka i osób zatrudnionych w rodzinie zastępczej oraz rodzinnym domu dziecka lub zajmujących się opieką i wychowaniem w rodzinnym domu dziecka;
- świadczenia dla rodziny pomocowej⁸.

W myśl art. 191 ustawy w przypadku braku możliwości ustalenia gminy właściwej ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, właściwa do ponoszenia wydatków jest gmina miejsca jego ostatniego zameldowania na pobyt stały. Jeżeli nie można ustalić miejsca ostatniego zameldowania dziecka na pobyt stały, właściwa do ponoszenia wydatków jest gmina miejsca siedziby sądu, który orzekł o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej (art. 191 ust. 9 i 10 w zw. z ust. 2 i 3).

Głównymi przyczynami umieszczania dzieci w pieczy zastępczej są:

- uzależnienie rodziców (lub jednego z nich),
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- niezaradność życiowa,
- śmierć obojga rodziców lub jednego z nich.
- przemoc fizyczna i psychiczna względem członków rodziny,
- choroby.

W każdym przypadku odebrania dziecka rodzinie zagrożone było dobro i bezpieczeństwo małoletniego. Przed umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej wykorzystano wszystkie instrumenty pracy z rodziną.

Kryzysy, które doświadcza rodzina i ich wpływ na dziecko powodują, że pomoc społeczna nakierowana jest na wspieranie rodzin i dzieci. Wielopropblematowość, której doświadczają rodziny niejednokrotnie prowadzi do destabilizacji i rozpadu więzi rodzinnych. Rodziny doświadczające trudności wymagają pomocy i wsparcia zarówno Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej jak i innych instytucji i organizacji. Dlatego tak ważne jest aby w Gminie Nowa Ruda działał dobrze zorganizowany system wsparcia rodziny. System oparty na współpracy GOPS-u, instytucji i organizacji działających na polu pomocy społecznej, szkół i placówek oświatowych, służby zdrowia, policji i wszystkich zainteresowanych dobrem rodzin zamieszkujących Gminę Nowa Ruda.

Mając na uwadze dobro dziecka i rodziny Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie zapewnia rodzinom biologicznym, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, wsparcie: asystenta rodziny i pracowników socjalnych w celu jak najszybszego powrotu dzieci do rodzin biologicznych.

Rodziny po zakończeniu pracy przez asystenta rodziny objęte są monitoringiem. Pracownicy socjalni, asystent rodziny uczestniczą w zespołach ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz współpracują przy przygotowaniu planów pomocy dziecku.

W 2019 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wydatkował kwotę 310.825,73 zł. Na pokrycie kosztów pobytu 37 dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych (19 dzieci) oraz

⁸ Art.192 cyt. Ustawy

spokrewnionych, niespokrewnionych i zawodowych rodzinach zastępczych (18 dzieci) wydatkowano kwotę 285.950,85 zł. Na wynagrodzenie asystenta rodziny wydatkowaliśmy w 2019 r. kwotę 21.866,00 zł, natomiast na ryczałt samochodowy dla asystenta rodziny- 3.008,88 zł.

5. Analiza SWOT w obszarze wsparcia rodziny

Analiza SWOT pozwala na ocenę, jaki typ działań jest najbardziej użyteczny w osiągnięciu założonych celów.

Mocne strony	Słabe strony
• Opracowana Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych • Powołany Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie • Działalność profilaktyczna i edukacyjna Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych • Baza instytucji wspierających rodzinę (GOPS, PCPR, Policja, Sąd, organizacje pozarządowe, służba zdrowia, oświata, kościół katolicki, świetlice szkolne) • Dobre rozeznanie środowiska lokalnego przez pracowników służb pomocy społecznej, policji, pracowników oświaty • Doświadczenie, wiedza i kwalifikacje pracowników działających na rzecz rodziny • Wsparcie stypendialne dla dzieci i młodzieży	• Bierna postawa wobec problemów występujących w rodzinie, niechęć do nawiązywania współpracy z placówkami niosącymi pomoc w tym zakresie • Utrudniony dostęp do poradnictwa specjalistycznego (psychiatra, mediator rodzinny) – dojazd do miasta powiatowego • Brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetu szkoły/nauczyciela • Brak świadomości społecznej o potrzebach i możliwościach w zakresie opieki rodziny zastępczej • Brak rodzin wspierających • Wyuczona bezradność i roszczeniowość, uzależnienie od pomocy instytucjonalnej (głównie finansowej) i brak współpracy ze strony rodzin w zakresie rozwiązywania problemów

Szanse	Zagrożenia
• Powołanie asystenta rodziny celem wsparcia rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej • Edukacja rodziców, w szczególności poprzez radzenie sobie ze stresem, agresją, bezradnością, zarządzanie budżetem domowym • Wzmocnienie współpracy pomiędzy	• Niestabilność prawa dotyczącego polityki społecznej, niespójność, częste zmiany i trudności w interpretacji przepisów • Zanik więzi i tradycji rodzinnych - „pęd życia” • Wzrost kosztów utrzymania rodzin • Rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę)

instytucjami wspierającymi rodzinę • Realizacja rządowych programów i możliwość pozyskiwania funduszy unijnych • Rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym	• Wzrost patologicznych zachowań wśród dzieci i młodzieży, konsumpcjonizm, narastająca przemoc • Uzależnienie członków rodziny od alkoholu, środków odurzających, Internetu • Stereotypowe postrzeganie instytucji pomocowych • Ograniczanie środków finansowych z budżetu państwa na zadania realizowane przez gminę
--	--

6. Cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023

Cel główny: Wspieranie rodzin przeżywających trudności w celu przywrócenia zdolności do wypełniania prawidłowych ról społecznych oraz zapobiegania dysfunkcyjności rodzin.

Cel szczegółowy 1: Pomoc w opiece i wychowaniu dziecka w rodzinach dysfunkcyjnych.

- * zapewnienie dziecku i rodzinie wsparcia i pomocy asystenta rodziny,
- * dożywianie dzieci w szkołach i przedszkolach,
- * zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej,
- * monitorowanie sytuacji w rodzinie przez asystenta rodziny i pracowników socjalnych,
- * monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- * ochrona dzieci i młodzieży przed uzależnieniami, przemocą w rodzinie, przestępczością,
- * prowadzenie działalności profilaktycznej na rzecz rodziny,
- * doskonalenie współpracy pomiędzy instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny,
- * upowszechnianie informacji dotyczących uprawnień rodziny i jej członków,
- * realizacja programów profilaktycznych i terapeutycznych.

Cel szczegółowy 2: Zapewnienie rodzinom stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa socjalnego.

- * udzielenie pomocy finansowej, rzeczowej i żywieniowej z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- *praca socjalna świadczona przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie,
- * udzielanie dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych stypendiów i zasiłków szkolnych,
- * zapewnienie rodzinie wsparcia w formie asystenta rodziny,
- * umożliwienie powrotu dzieciom z pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,

* działania aktywizujące społecznie i zawodowo na rzecz rodzin, w których członkowie rodziny są bez pracy,

* monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin problemowych i środowisk patologicznych,

* współpraca z innymi instytucjami świadczącymi pomoc na rzecz rodzin. Sąd, Policja itp.,

* współpraca ze szkołami w zakresie pomocy wychowawczej i opiekuńczej, objęcie przez placówki oświatowe pomocą pedagogiczną.

Cel szczegółowy 3. Zapobieganie dysfunkcyjności rodzin.

Zadania:

- podejmowanie działań profilaktycznych sprzyjających umacnianiu rodziny,
- monitorowanie sytuacji rodzin zagrożonych dysfunkcjami,
- praca socjalna polegająca na wzmacnianiu lub odzyskiwaniu przez rodzinę zdolności do pełnienia prawidłowych funkcji w społeczeństwie,
- dążenie do reintegracji rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny biologicznej,
- zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego i informowanie o miejscach pomocy.

7. Zadania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2020-2023

Osiągnięcie wskazanych celów służyć mają następujące zadania:

- zapewnienie rodzinom wsparcia asystenta rodziny;
- nawiązanie współpracy z rodzinami wspierającymi;
- zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, w szczególności prawnego, rodzinnego, psychologicznego; logopedycznego;
- realizacja pracy socjalnej nakierowanej na wzmocnienie kompetencji opiekuńczo- wychowawczych rodzin zagrożonych;
- zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności wsparcia poprzez organizację grupy wsparcia/grupy samopomocowej;
- zapewnienie rodzinom z dziećmi pomocy w formie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych;
- współpraca z podmiotami i instytucjami zajmującymi się pracą z rodziną, w szczególności placówkami oświatowymi, kuratorami, koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Wskaźniki: liczba osób i rodzin objętych poszczególnymi rodzajami wsparcia, formy i zakres udzielonego wsparcia.

8. Finansowanie Programu

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze i najpełniejsze wykonanie założonych celów. Środki na realizację Programu pochodzić mogą z:

- a) budżetu Gminy (planowane w toku prac nad budżetem gminy),
- b) budżet państwa (programy rządowe, konkursy, granty itp.).

9. Zakładane efekty realizacji Programu

Spodziewanymi rezultatami realizowanego w latach 2020-2023 Programu Wspierania Rodziny w gminie Nowa Ruda są:

1. pogłębienie współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin,
2. poprawę funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz osiągnięcie przez rodziny podstawowego poziomu stabilności życiowej, który umożliwi im wychowywanie dzieci,
3. powrót dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodzin biologicznych,
4. podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa o dostępnych formach wsparcia dla rodzin przeżywających trudności, doświadczających sytuacji kryzysowych lub nimi zagrożonych,
5. zmniejszenie skali i skutków sytuacji kryzysowych.

Powyższe rezultaty są możliwe do osiągnięcia między innymi dzięki:

- a) ścisłej współpracy instytucji i organizacji działających na rzecz dobra rodzin i szybkiemu i skutecznemu przepływie informacji pomiędzy instytucjami,
- b) tworzeniu zespołów wspierających rodziny w kryzysie.

10. Monitoring i ewaluacja Programu

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby i zrekonstruują działania, które mają dać informację zwrotną, pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w Programie.

Wójt Gminy Nowa Ruda będzie sprawował na bieżąco nadzór nad realizacją Programu i podejmował niezbędne działania zmierzające do osiągnięcia celów wyznaczonych w programie.

Stosownie do art. 179 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2018 r. poz. 998 z późn. zm.) w terminie do dnia 31 marca każdego roku, Wójt Gminy Nowa Ruda będzie składał Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

11. Podsumowanie

Gminny Program Wspierania Rodziny jest zgodny z kierunkiem i działaniami określonymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowa Ruda. Program zakłada tworzenie optymalnych warunków dla prawidłowego funkcjonowania rodzin na terenie gminy Nowa

Ruda oraz poprawy stylu i jakości ich życia. Wsparcie rodzin będzie miało charakter profilaktyczny, ochronny, a rodzinie będą stwarzane możliwości samodzielnego mierzenia się ze swoimi problemami, co zwiększy szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku i poczucie odpowiedzialności przy wykorzystaniu własnych potencjałów jakie posiada. Powodzenie w zakresie realizacji Programu będzie zależać od współpracy z podmiotami zajmującymi się sprawami rodziny.

12. Wykazów skrótów

1. GOPS - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. ZI - Zespół Interdyscyplinarny działający przy GOPS Nowa Ruda,
3. PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
4. GKRPA - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Nowa Ruda,
5. KPP - Komenda Powiatowa Policji w Kłodzku,
6. Sąd - Sąd Rejonowy w Kłodzku,
7. CKGNR - Centrum Kultury Gminy Nowa Ruda,
8. BPGNR - Bibliotek Publiczna Gminy Nowa Ruda,
9. NK - Niebieska Karta

13. Spis tabel

1. Tabela nr 1 Działania i zadania pomiędzy samorządami.....s.7-8
2. Tabela nr 2 Praca asystenta rodziny w 2019r.....s. 14
3. Tabela nr 3 Rzeczywista lista rodzin i osób objętych pomocą społeczną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Nowej Rudzie.....s.16
4. Tabela nr 4 Wykaz liczby dzieci na które ustalono prawo do świadczenia wychowawczego w 2019r.....s.18
5. Tabela nr 5 Wykaz liczby mieszkańców miejscowości z terenu Gminy Nowa Ruda wg. stanu na dzień 31.12.2019r.....s.22
6. Tabela nr 6 Wykaz liczby mieszkańców poszczególnych Sołectw na terenie Gminy Nowa Ruda wg. stanu na dzień 31.12.2019r.....s.23-24
7. Tabela nr 7 Wszczęcie procedury Niebieskiej Karty w 2019r.....s.28
8. Tabela nr 8 Powody przyznawania pomocy w 2019r.....s.28-29

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111 t.j.) rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Program Wspierania Rodziny w Gminie Nowa Ruda adresowany jest do rodzin nie radzących sobie z wypełnianiem funkcji opiekuńczo-wychowawczych, a także do rodzin, które wyrażają wolę współpracy na rzecz odzyskania opieki nad dziećmi objętymi instytucjonalną lub rodzinną pieczą zastępczą.

Cele jakie stawia przed sobą Program ukierunkowane są przede wszystkim na zapobieganie umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej, aktywizowanie rodzin do podejmowania działań wzmacniających prawidłowe wypełnianie funkcji rodzicielskich, niwelowanie deficytów osłabiających funkcjonowanie rodziny, a także tworzenie warunków pozwalających na powrót dzieci objętych pieczą pod opiekę rodziców. Cele szczegółowe nastawione są na wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych (m.in. poprzez organizowanie grup wsparcia, dostarczanie wiedzy i rozwijanie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziców, wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży, pracę z rodziną w sytuacji czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną naturalną), podnoszenie kompetencji i umiejętności wychowawczych i opiekuńczych rodziców, które umożliwiają wychowywanie dzieci w rodzinie naturalnej (bieżące wsparcie asystenta rodziny - systematyczna praca z rodzinami z problemem bezradności, warsztaty dla rodziców, poradnictwo), poprawę funkcjonowania rodzin w sferze socjalno-bytowej. Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę.

Z uwagi na powyższe podjęcie uchwały jest uzasadnione.

Przewodnicząca Rady

Bożena Solek-Muzyka